
Eurole ülemineku korraldus Eestis

Ingvar Bärenklau
eurokommunikatsiooni projektijuht

Ettekande teemad:

- Eesti eurole ülemineku plaan
- Euro kasutuselevõtu põhimõtted
- Eurole ülemineku praktilised aspektid

Eurole ülemineku otsustusprotsess

- **28. jaanuaril** võttis valitsus vastu uuendatud konvergentsiprogrammi, millega antakse EL-ile ülevaade Eesti majanduse ja eelarvepoliitika lähenemisest Maastrichti kriteeriumidele
- **26. märtsil** avaldas statistikaamet 2009. aasta valitsussektori võla ja defitsiidi numbrid
- Märtsis-aprillis viisid Euroopa Komisjon ja Euroopa Keskpank läbi korralise hindamise, et selgitada Eesti valmidust euroalaga liitumiseks
- **12. mail** avalikustati lähenemisaruanne
- **8. juunil** koguneb Euroopa Liidu rahandusministrite nõukogu (ECOFIN) ning arutab Euroopa Komisjoni ja EKP hinnangute alusel Eesti vastavust eurokriteeriumidele. Samuti konsulteeritakse Euroopa Parlamendiga
- **18. juunil** arutab Euroopa Ülemkogu Eesti sobivust euroalale
- **13. juulil** kogunev Euroopa Liidu rahandusministrite nõukogu (ECOFIN) peaks eelnevate etappide positiivse läbimise korral kinnitama lõplikult Eesti liitumise euroalaga ja vahetuskursi alates 01.01.2011

Eurole ülemineku ettevalmistused

Eesti eurole ülemineku tehnilisi ettevalmistusi kooskõlastab RMI juures asuv asjatundjate komisjon (ATK) alates 2005. a.

ATK tööd juhib rahandusministeeriumi kantsler Tea Varrak.

Esindatud RM, MKM, SiM, JM, VM, RK ja Eesti Pank.

Ülejäänud ministeeriumid ja riigiasutused ATK töögruppides vastavalt vajadusele.

ATK on moodustanud põhivaldkondades seitse töögruppi

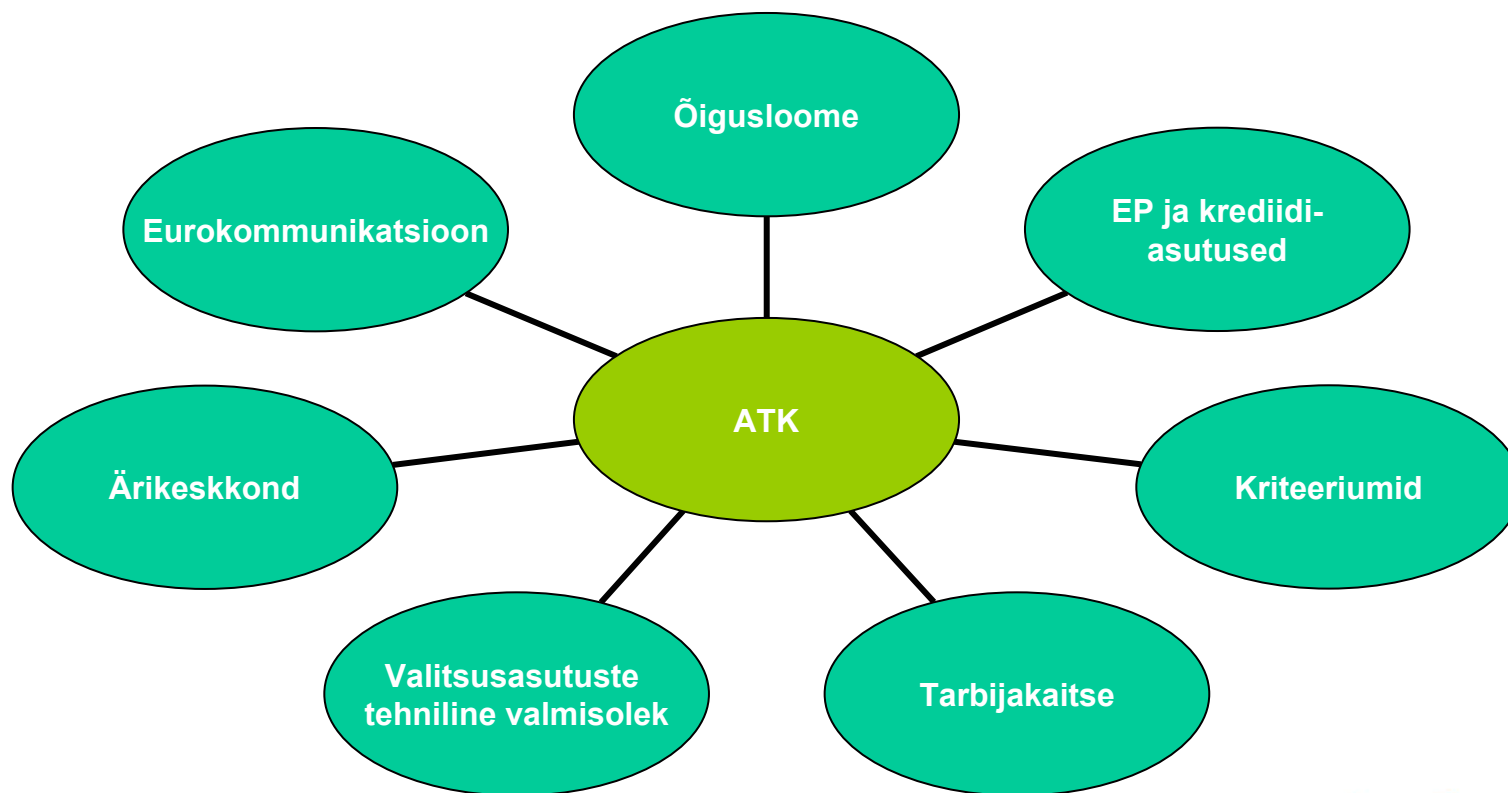
Eesti Panga ja krediidasutuste vaheline töögrupp, ärikeskkonna, valitsusasutuste tehnilise valmisoleku, tarbijakaitse, õigusloome, kommunikatsiooni ning kriteeriumide täitmise seire ja arvestuse töögrupp.

Euro kasutuselevõtu riiklikud ettevalmistused on täielikult kajastatud Eesti eurole ülemineku plaanis (nn. europlaanis).

Valitsus on kabinetitsusega 22. aprillil heaks kiitnud europlaanis 8. versiooni.

Eurole ülemineku ettevalmistuste organisatsioon

Õiguslik järjepidevus

Euro kasutuselevõtt ei mõjuta lepingute ja muude juriidiliste dokumentide (k.a õigusnormid, haldusaktid jne) kehtivust.

Euro kasutuselevõtt ei muuda ühegi juriidilise dokumendi tingimusi, ega vabasta võetud kohustuste täitmisest.

Kroonides sõlmitud lepingute puhul arvestatakse rahalised väärtused eurodesse, kasutades üleminekukurssi ja ametlikke ümardamisreegleid.

Ettemakse tasumist tõendavad dokumendid, millele on peale märgitud kehtivusaeg (sh. ettemaksukaardid, kinkekaardid, piletid) , kehtivad vastavalt märgitud tähtajale.

Euro kasutuselevõtu põhimõtted

- Euro kasutuselevõtt kontorahas toimub kohese järsu üleminekuna (“*big bang*”), st üleminekuperioodi ei ole.
- Alates €-päevast algab kahe nädalane sularaha paralleelkäibe periood:

- ▶ Maksta saab nii kroonides kui ka eurodes, vahetusraha eurodes
- ▶ Pärast paralleelkäibe perioodi on euro ainsaks seaduslikuks maksevahendiks Eestis

Euro kasutuselevõtu põhimõtted

Eurole üleminek on rahavahetus, mitte rahareform!

- Kroonid vahetatakse eurodeks **Eesti Panga ametliku keskkursiga**. Kuigi ametlikult otsustab üleminekekursi juuli Ecofin, ei ole ekspertide kinnitusel mingit põhjust arvata, et üleminekekurss erineb praegusest fikseeritud kursist 1 EUR=15,6466 EEK.
- €-päeval vahetatakse pangakontodel olevad kroonihoiused **automaatselt ja teenustasuta eurodeks**. Kõik pangakontodel olevad summad säilitavad oma väärtuse eurodes täpselt samasugusena, nagu nad olid kroonides.
- Pangad vahetavad **üks kuu enne ja kuus kuud pärast** üleminekupäeva kroone eurodeks ametliku **keskkursiga ja teenustasuta kõigis pangakontorites** ning seejärel veel kuus kuud piiratud kontorivõrguga. Pärast seda vahetab Eesti Pank kroone eurodeks keskkursiga ja teenustasuta tähtajatult.

Euro kasutuselevõtu põhimõtted

- **Krooni sularaha** kogutakse käibelt ja euro sularaha lastakse ringlusesse sujuvalt sularahaautomaatide, pangakontorite, kaupluste ja teenindusasutuste kaudu. Eraldi rahavahetuspunkte ei avata.
- **Kaardimaksed** muutuvad europõhiseks alates €-päevast.
- **Sularahaautomaatides** asendatakse kroonid eurodega 24 tunni jooksul, kõige hiljemalt 48 tunni jooksul.
- **Maksud ja toetused** ümardatakse eurole üleminekul reeglina inimestele soodsamas suunas, millega riik näitab positiivset eeskuju erasektorile.

Sularaha jaotamine

Ettevalmistuste peamiseks eesmärgiks on tagada sujuv üleminek eurole, vältida tõrkeid ja pikki ooteaegu:

- Eurode **eeljaotus** pankadele toimub 3-4 kuud enne €-päeva
- Pangad võivad **kaas-eeljaotada** eurosid oma suurematele klientidele 3-4 kuud enne €-päeva
- Väikeettevõtetele võivad pangad lihtsustatud korras eeljaotada eurosid kuni 5 päeva enne €-päeva summas kuni 10 000 EUR
- Eelnevalt toimub **müntide kogumise ja sularaha hoiustamise kampaania**

Eurole üleminek ärisektoris

- Raamatupidamises järsk üleminek
 - ▶ Eurodes esitatakse kõik aruanded perioodide kohta, mis lõppevad €-päeval või hiljem
- Minimaalsed aktsia- ja osakapitali suurused vastavalt 25 000 ja 25 000 eurot;
 - ▶ aktsia minimaalne nimiväärtus 10 (euro)senti
- Põhikirjad võimaldatakse viia europõhiseks alates 6 kuud enne €-päeva; võib kasutada lihtsustatud otsustuskorda (üle 50% poolt)
 - ▶ Riigilõivu vabastus alates ÄS jõustumisel ning aasta jooksul pärast €-päeva

Euro ei tingi hindade tõusu

- Eurole üleminek iseenesest **ei too endaga kaasa hindade tõusu**, sest üleminek toimub senise vahetuskursi alusel ning kõik hinnad tuleb kroonidest eurodesse ümber arvestada lähtuvalt ümardamisreeglist.
- EL Nõukogu määruses sätestatud **ümardamisreegli** kohaselt tuleb kroonid eurodesse ümber arvestada 1 sendi täpsusega, arvestades jagamistehte kolmandat kohta pärast koma.
 - Näiteks: **264,50 krooni** → €?
264,50 krooni : 15,6466 = 16,90463104
Seejärel ümardus: kui kolmas koht 4 või väiksem, siis väärtus allpoole
Tulemus: **16,90 €**

Euro ei tingi hindade tõusu

- Uute hindadega harjumiseks kohustatakse kauplejaid 6 kuud enne ja 6 kuud pärast €-päeva avaldama hinnad **müügikohas käsitsi või trükitehniliselt nii kroonides kui eurodes** (kroonihindu võib ka kauem näidata).
- Samuti kutsutakse kaupmehi sügisel käivituva kampaania raames üles hindu **ausalt ümardama**, järgides ümardamisreegleid.
- Tarbijakaitseamet teostab enne €-päeva järjepidevalt (korra kuus) **hinnavaatlusi** enamtarbitavate toidukaupade, peamiste esmatarbekaupade ja enamkasutatavate teenuste osas ja teavitab vaatluste tulemustest avalikkust. Vaatlusi jätkatakse vähemalt pool aastat pärast €-päeva.

Euro ei tingi hindade tõusu

- Tänaste euroriikide kogemus näitab, et eurole ülemineku ühekordne mõju hindadele oli 0,1-0,3%, seejärel toimus stabiliseerumine
- Kõige tuntavam oli hinnatõus restoranides ja kohvikutes, juuksurisalongides jm kohalikule turule mõeldud teenuste pakkumises (seotud ka tavapärase hindade korrigeerimisega)
- Peamised otsesed kulud on seotud nn hinnasiltide asendamisega ja IT-muudatustega

Miks on euro Eestile kasulik

- Euro kasutuselevõtmine lisab Eesti majandusele **usaldusväärust ja inimestele kindlust**. Euro annab kindlustunde, et meie raha väärtus ei vähene ning säästud ei kahane.
- Vähenevad **valuutavahetuskulud ja laenukulud**.
- Euro **toetab meie majanduse stabiilsust**, lihtsustab kaubandussuhteid ning teadvustab investorite jaoks Eestit maailma ühe mõjukama majanduspiirkonna liikmena.
- Välisinvestorite jaoks muutub raha paigutamine Eestisse **lihtsamaks ja turvalisemaks**, mis aitab pikemas perspektiivis edendada Eesti majandust ja luua **uusi töökohti**.
- Eurole üleminekul muutub reisimine ja välismaalt teenuste-kaupade ostmine **mugavamaks**.

Tere
euro

euro.eesti.ee